

Vergaderjaar 2010–2011

28 676

NAVO

Nr. 136

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 september 2011

Met deze brief informeren wij de Tweede Kamer over de bijeenkomst van de rekenkamers van de NAVO-lidstaten met de *International Board of Auditors for NATO* (IBAN) van 17 mei jl.¹

Vanwege de huidige wereldwijde financiële crisis zoeken de NAVO-lidstaten naar manieren om de NAVO efficiënter en effectiever te laten functioneren. Uit de IBAN-rapporten valt op te maken dat er een aantal gebieden is waar besparingen en versterkingen van het financieel beheer binnen de NAVO mogelijk zijn.

Wij vragen de aandacht van uw Kamer voor:

- openbaarmaking van IBAN-rapporten;
- collegiale toets van de IBAN door rekenkamers van NAVO-lidstaten;
- beperkte vorderingen financieel beheer en financiële verantwoording NAVO.

Openbaarmaking IBAN-rapporten

Goed openbaar bestuur vereist een openbare en transparante verantwoording over de besteding van de bijdragen die lidstaten leveren aan de NAVO-begroting. De IBAN schreef 33 auditrapporten in 2010. Maar sinds 2005 heeft de IBAN alleen de jaarverslagen van 2005 tot en met 2009 en twee rapporten in 2007 en 2008 over het *NATO Security Investment Programme* openbaar gemaakt. De gedetailleerde rapporten uit 2010 over de *Military Commands* (6 rapporten), de *NATO Production and Logistics Organisations* (11 rapporten), de *Civil-Military Agencies* (12 rapporten) en *Performance Audits en Special Studies* (4 rapporten) zijn op dit moment niet openbaar.

Wij vinden dat alle IBAN-rapporten vrij toegankelijk zouden moeten zijn voor iedereen, zodat duidelijk is waar verbeteringen en besparingen bij de NAVO mogelijk zijn. Alleen voor geclassificeerde operationele informatie zou een uitzondering kunnen worden gemaakt. De IBAN geeft aan voor

¹ IBAN controleert de NAVO-uitgaven en bestaat uit zes onafhankelijke leden en 22 auditors. IBAN controleerde in 2010 circa € 12,5 miljard aan NAVO-gelden. In 2011 bedroeg de contributie van Nederland aan de NAVO € 75,6 miljoen (in 2010 was dat € 77,4 miljoen).
Zie voor meer informatie: http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_55937.htm

openbaarmaking toestemming te moeten krijgen van de *North Atlantic Council*, de Raad waarin de NAVO-lidstaten zijn vertegenwoordigd.

Tijdens het Algemeen Overleg van 31 mei 2011 heeft de minister van Defensie op mondelinge Kamervragen aangegeven dat openbaarmaking van de IBAN-rapporten instemming moet hebben van de NAVO-landen en dat die instemming er niet is.¹ De minister lichtte toe dat Nederland het enige land is dat daarop aandringt en dat hij nog 27 landen hiervan moet overtuigen. Onze informatie is echter dat naast Nederland nog minimaal drie andere NAVO-lidstaten actief in de Raad pleiten voor openbaarmaking van IBAN-rapporten. Daarnaast zijn er enkele landen die zich actief verzetten tegen openbaarmaking. De meerderheid van de NAVO-lidstaten heeft nog geen standpunt ingenomen.

Wij bevelen uw Kamer dan ook aan om het kabinet aan te sporen er bij de andere NAVO-lidstaten op aan te dringen om de IBAN-rapporten openbaar te maken. De Kamer zou dit kunnen doen tijdens het Algemeen Overleg ter voorbereiding op de *NAVO Defensie ministeriële* op 5 en 6 oktober a.s.

Ook zou de afvaardiging van Nederlandse parlementariërs dit punt onder de aandacht van hun buitenlandse collega's kunnen brengen tijdens de Parlementaire Assemblee van de NAVO die van 7 tot en met 10 oktober 2011 in Boekarest plaatsvindt.

Collegiale toets van de IBAN door rekenkamers van NAVO-lidstaten

Tijdens de bijeenkomst in mei hebben diverse rekenkamers van de NAVO-lidstaten de internationale standaarden voor rekenkamers (*International Standards of Supreme Audit Institutions, ISSAIs*) aan de orde gesteld. Deze standaarden waarborgen ondermeer de onafhankelijke positie van een rekenkamer en een tijdige en openbare rapportage. De rekenkamers hebben voorgesteld om een *peer review* uit te voeren bij de IBAN om te beoordelen in hoeverre zij voldoet aan de internationale standaarden. Een *peer review* is een collegiale toets door zusterorganisaties en de IBAN heeft toegezegd hieraan te willen meewerken. Het doel van deze *peer review* is het identificeren van verbeterpunten voor IBAN zodat zij in de toekomst nog beter bij kan dragen aan een efficiënte en effectieve NAVO.

Beperkte vorderingen financieel beheer en financiële verantwoording

Voorgaande jaren hebben wij uw Kamer ook geïnformeerd over de controle van NAVO-uitgaven. Wij hebben daarbij ondermeer stilgestaan bij het belang van de kwaliteit van het financieel beheer en de financiële verantwoordingen van de diverse onderdelen van de NAVO.² Op basis van het IBAN-jaarverslag 2010 constateren wij echter dat de NAVO op deze punten slechts beperkt vorderingen maakt. Ook hiervoor vragen wij opnieuw de aandacht van uw Kamer.

De Algemene Rekenkamer zal de ontwikkelingen met betrekking tot de controle van de NAVO blijven volgen. Wij zullen u informeren wanneer daartoe aanleiding is.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 28 676, nr. 133.

² Dit zijn onze brieven van 29 augustus 2007 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, bijlage bij RU07000022), 8 oktober 2009 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2009–2010, 28 676, nr. 91) en 5 oktober 2010 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 28 676, nr. 115).

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Defensie.

Algemene Rekenkamer

Gerrit de Jong,
wnd president

dr. Ellen M. A. van Schoten RA,
secretaris